

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

27. maj - 2. jun 2017. godine

Bilten broj 22/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Premijerska retrospektiva 2012-17	3
Konferencije	6
Predstavljen LTI 2017	6
Antikorupcijsko savetovalište ALAC	8
Stranka posebne namene	8
Radovi	8
Izbor direktora JP	8
Mediji	9
Obmana u ime naroda	9

Aktivnosti

U ponedjeljak 29. maja predstavili smo istraživanje LTI 2017. Utvrđivali smo indeks transparentnosti za 15 opština i gradova i predstavili preporuke. O tome detaljnije u Biltenu, u rubrici "Konferencije".

Radimo i na istraživanju "Open Budget Index", u kojem se sagledava dostupnost i kvalitet budžetskih informacija, zaključno sa 31.12.2016. Trenutno je u toku faza odgovora na komentare stručnih recenzenata i predstavnika Ministarstva finansija. Predstavnici Ministarstva su, između ostalog, ukazali na to da postoji "građanski budžet" za 2017, to jest, dokument u kojem su na razumljiviji način prikazani prihodi i rashodi. Međutim, taj dokument ni ovaj put neće biti uzet u obzir, zato što se pojavio tek nekoliko meseci nakon usvajanja budžeta, tokom 2017. I inače, nepoštovanje budžetskog kalendara je jedan od glavnih uzroka da ocene Srbije na ovoj listi budu još lošije nego što bi morale biti.

Saradnik TS Rade Đurić predavao je novinarima iz Niša, Vranja, Novog Pazara i Kruševca na seminaru KRIK-a „Istraživačko novinarstvo i javna kontrola rada lokalnih vlasti“. Tema je bila istraživanje javnih nabavki. Đurić je predstavio načine na koje se mogu najpre pronaći sporne javne nabavke, kako prepoznati nepravilnosti i kako dalje istraživati. Ukazao je na ključne tačke u postupku, kako da ih novinar lako prepozna i kako da pristupi daljem istraživanju. Učesnici su analizirali nekoliko primera (postupaka javnih nabavki) iz lokalnih sredina, pripremili pitanja za naručioce i dogovorili buduću saradnju Antikorupcijskog savetovališta i novinara na otkrivanju korupcije u postupcima javnih nabavki.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija je tokom prošle nedelje primilo 19 telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, a još 13 slučajeva otvorili smo na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, lično (Pamotićeva 31/III) ili na osnovu informacija pronađenih na internetu i u pres klipingu. U medijima je u protekloj nedelji objavljeno 48 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Transparentnost Srbija

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Premijerska retrospektiva 2012-17

1. jun 2017.

Od 2012. godine do danas centar političke moći je bio unutar Vlade, oličan u prvom potpredsedniku zaduženom za [borbu protiv korupcije i organizovanom kriminalu](#) i koordinatoru službi bezbednosti, a kasnije predsedniku Vlade, (nešto manje aktivnom) koordinatoru službi bezbednosti i koordinatoru sprovođenja antikorupcijske strategije i akcionog plana, Aleksandru Vučiću.

Za to vreme, borba protiv korupcije bila je proglašena za prioritet, isprva glavni, da bi kasnije (ekspoze iz 2016) došla do desetog mesta. Sa stanovišta političkog interesa takve promene su razumljive. Naime, na početku vladavine nakon duge apstinencije, svaka priča o borbi protiv korupcije je bila priča o korupciji drugih i nešto što može doneti samo popularnost. Brojne neraspletene korupcijske sumnje i afere, pa čak i slučajevi koje je pokrenulo Vladino radno telo – Savet za borbu protiv korupcije u periodu 2002 – 2012, bile su sjajno oružje u borbi Vučića i SNS ne samo protiv poraženih političkih protivnika iz prethodnih vladajućih struktura (DS, DSS), već i protiv sopstvenih koalicionih partnera iz trijumvirata (URS, SPS). Ishod, sa stanovišta interesa građana Srbije da sumnje na korupciju budu razrešene, lošiji je nego što se moglo očekivati. Ne samo da upiranje prstom u krivce iz prošlosti nije dovelo do toga da se u sadašnjosti obezbedi da se takvi slučajevi ne ponove, već ni stara korupcija nije kažnjena niti su priče dobile jasan epilog.

Састав

Народна скупштина Републике Србије констатовала је 31. маја 2017. године оставку председника Владе Републике Србије Александра Вучића због преласка на дужност председника Србије, чиме је престао мандат Влади Србије формираној 11. августа 2016. године именованем Александра Вучића за председника Владе. Влада Србије ће до избора новог премијера функционисати у техничком мандату. Вршилац дужности председника Владе у том периоду биће први потпредседник Владе и министар спољних послова Ивица Дачић.

Председник Владе Републике Србије

Генерални секретар

Новак Неђић

Потпредседници и министри

Ивица Дачић

први потпредседник Владе и министар спољних послова

Treba reći da takva situacija nije novina u Srbiji, jer se slična nekažnjivost dogodila i nakon još revolucionarnijih promena u vlasti, posle 5. oktobra 2000.

To ne znači da se ništa nije promenilo. Najbitnija promena, koja je uticala na antikorupcijsku scenu kao i na sve druge sfere, jeste promena sistema moći. Dok je do 2012. jedna od glavnih poluga korupcije i razloga za njeno neresavanje bila vladavina koalicija sa slabom većinom, koje su pri tom, makar u pojedinim periodima, bile izložene snažnom pritisku spolja, u poslednjih pet godina se moć sve više koncentrisala unutar jedne partije i oko jednog čoveka. Iako koalicioni partneri i dalje postoje oni su uglavnom izgubili „ucenjivački kapacitet“, koji bi mogao da se iskoristi zarad zaštite korupcionaša. To, po definiciji stvara velike rizike za korupciju („svaka vlast kvari, apsolutna vlast kvari apsolutno“), ali je, sa druge strane, davalo šansu da se ukloni dugogodišnje zakrečenje i da se politička volja pokaže tamo gde joj je mesto – da svaka institucija radi svoj deo posla.

Drugim rečima, ukazala se jedinstvena prilika za borbu protiv korupcije, oličena u podršci građana, faktičkoj moći i blagonaklonosti ključnih međunarodnih igrača (uključujući i podršku EU kroz otvaranje pregovora i poglavlja 23 o borbi protiv korupcije).

Ta prilika, međutim, nije iskorišćena za snaženje sistema borbe protiv korupcije. Naprotiv, neki elementi tog krhkog sistema, koji su uspostavljeni ranije, sada su uzdrmani. Nezavisni državni organi, verovatno najvrednija tekovina reformatora nakon 2000, ne samo da nisu ojačani zakonskim i drugim reformama kao što je obećano, već su bili izloženi ozbiljnom pritisku kada zadru u „osetljive“ teme.

U nekim oblastima postoje vidljive promene – doneta je nova antikorupcijska strategija, planirane su reforme u kontekstu evropskih integracija, pojavila su se nova antikorupcijska pravila u javnim nabavkama i u vezi sa radom javnih preduzeća, uređen je pravni okvir za zaštitu uzbunjivača, došlo je do promena u organizaciji i ovlašćenjima represivnog aparata...

Šta je, međutim, problem?

Pokazalo se da Strategija nije pokretač reformi. Čak ni Akcioni plan za poglavlje 23 koji je u odnosu na nacionalne strateške akte dobio prioritet, ne sprovodi se na vreme, a ni kada se sprovodi ne donosi suštinske promene, jer nije postavljen dovoljno ambiciozno ili dovoljno precizno. Vlada direktno krši sopstveni Zakon o javnim preduzećima na polju obećane depolitizacije, a Zakon o javnim nabavkama, koji je sa ponosom usvojen krajem 2012. i predstavljen kao brana korupciji, ta ista Vlada zaobilazi kod gotovo svih velikih infrastrukturnih projekata, primenom vezanih kreditnih

aranžmana ili kroz javno – privatna partnerstva i međudržavne sporazume.

Zakonska zaštita uzbunjivača do sada nije dovela do povećanja broja prijavljenih slučajeva korupcije, što je bio glavni cilj njegovog donošenja. Najzad, kad je reč o otkrivanju i kažnjavanju korupcije, nema suštinske promene u onom što su bili glavni problemi.

Ni sada, kao ni ranije, ne može se očekivati da će tužioci pokrenuti istragu i dovršiti optužnicu u nekom „osetljivom“ predmetu ako za to ne postoji „politička volja“; podatke o hapšenjima za korupciju saopštava politička figura – ministar, i to grupišući nepovezane slučajeve u jednu akciju da bi broj bio veći, a podatke o ishodima i efektima tih postupaka ne saopštava niko; podaci o istragama i sumnjama se ciljano plasiraju u medijima, dok se, s druge strane, medijski napisi i druge javno dostupne informacije ne koriste za pokretanje istraga.

foto: www.mup.gov.rs

Prethodnih pet godina je odlikovala visoka koncentracija moći i personalizacija odlučivanja, kao i jednako visoka netolerantnost prema kritici i traženju odgovora pitanja. S obzirom na hiperaktivnost samog Vučića, njegovu stalnu prisutnost u medijima i količinu najava koje su dolazile od njega i njegovih ministara i gradonačelnika, tih pitanja je bilo više nego ikada ranije.

A mnogi bitni odgovori i elementarni podaci su izostali. Tako, Vlada Srbije već pet godina odbija da obelodani ko su sve savetnici prvog potpredsednika i premijera, kakve ugovore imaju, koliko su i za šta plaćeni. Ugovor Vlade sa HPK o upravljanju Železarnom Smederevo ostao je tajna i nakon raskida tog ugovora. Kako bi se tajnost tog posla očuvala, Ministarstvo privrede je zatražilo od drugog državnog organa, Komisije za zaštitu konkurencije, da ugovor sa privatnom firmom proglasi nedostupnim. Pola godine je uz stalne najave i za razum uvredljive izgovore za neobjavljivanje trajalo odlaganje da se ugovor o „Beogradu na vodi“ konačno pojavi. Ugovor je objavljen bez biznis plana koji bi pokazao kada će i kako privatni partner ispuniti obavezu izgradnje objekata javne namene vrednih 33,7 milijarde dinara.

Godinu dana je trajala borba da bi se objavio makar deo ugovora zaključen sa Etihadom. To je zatim premijer proglasio „ispunjavanjem lične obaveze prema građanima Srbije“ iako „nije bilo predviđeno da ugovori budu objavljeni“.

Najnoviji biser u tom nizu je situacija u kojoj nisu dostupni podaci o koncesiji za beogradski aerodrom, uključujući i studiju koja bi dala iole razumno objašnjenje zašto se uopšte traži koncesionar za firmu koja ostvaruje takve prihode da smo, kako reče Vučić, „i sami u stanju da ulažemo u aerodrom“?

Konferencije

Predstavljen LTI 2017

29. maja 2017.

Transparentnost Srbija predstavila je rezultate istraživanja o transparentnosti lokalne samouprave LTI 2017. Na osnovu indeksa transparentnosti LTI rangirano je 15 gradova i opština, po istoj metodologiji po kojoj je rađeni ocenjivanje i rangiranje 2015. godine, kada su bile obuhvaćene sve opštine i gradovi.

Rezultate istraživanja, koje je sprovedeno uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, na konferenciji u Medija centru su predstavili predsednik TS profesor Vladimir Goati, programski direktor Nemanja Nenadić i saradnik TS Zlatko Minić.

Istraživanje pokazuje da postoji određeni napredak kod većine

posmatranih opština. I dalje, međutim postoji ogroman prostor i potreba za unapređenje transparentnosti. Naime, čak i gradovi koji su najbolje ocenjeni u ovom ciklusu, ostvarili su postavljene standarde tek u dve trećine kriterijuma, a prosečan skor je ispod polovine mogućih poena (47,2 od mogućih 100).

Iskustvo sa sastanaka koje smo održali u proleće 2016. godine sa predstavnicima 20 gradova i opština i okruglih stolova koje smo u oktobru prošle godine održali sa predstavnicima šest JLS iz Raškog i Pčinjskog okruga, odgovori koje smo dobili u oba ciklusa istraživanja i ocena stanja nameću zaključak da je politička volja i dalje presudan faktor za unapređenje transparentnosti rada gradova i opština. Tek ako postoji podrška rukovodstva u lokalnoj samoupravi, službenici će sprovoditi mere koje su predmet istraživanja.

Takođe, gradovi i opštine obično ne izlaze van okvira onoga što su im zakonske obaveze, a neretki su slučajevi i da se te obaveze krše ili da se ispunjavaju samo formalno. Posmatrano po kategorijama, najbolje su ocene po pitanju transparentnosti podataka o javnim nabavkama, slede oblast informatora o radu i slobodnog pristupa informacijama, dok je stanje najlošije po pitanju javnih preduzeća i ustanova. Često ne ispunjavaju ni obaveze propisane Zakonom o javnim preduzećima, a kamoli viši standardi dobre prakse čije smo postojanje ispitivali u okviru Indeksa transparentnosti lokalne vlasti (LTI).

Važno je, naime, napomenuti da se indikatori ne odnose samo na zakonske obaveze gradova i opština. Zakoni i podzakonski akti propisuju pravila koja bi trebalo da obezbede određeni nivo transparentnosti. Indikatori iz LTI 2017. "tragaju" i za praksama koje donose dodatni nivo transparentnosti.

Prema Indeksu transparentnosti lokalne samouprave (LTI) najbolju ocenu je dobio grad Pančevo (67), a potom slede Raška (62), Vranje (62), Leskovac (61), Kraljevo (57), Paraćin (56), Novi Sad (48), Niš (48), Tutin (47), Bujanovac (47), Kragujevac (43), Novi Pazar (39), Beograd (34), Jagodina (26) i Preševo (11).

Među veoma dobrim ili zanimljivim praksama koje su uočene u ovom ciklusu treba istaći elektronske registre administrativnih postupaka koje ima nekoliko JLS, i koji sadrže veoma pregledne informacije o procedurama, nadležnim osobama, potrebnim dokumentima, podatke o iznosima koje treba uplatiti i, što je posebno važno, a najčešće se zanemaruje, rokovima u kojima se pružaju usluge. Nekoliko JLS ima mogućnost praćenja toka predmeta putem sajta, ili "sistem 48" za odgovor (odnosno rešavanje) na komunalne probleme. Kao zanimljivo rešenje, zapažaju se i zasebni sajtovi, npr. uslužnog centra (Leskovac), skupštine grada (Novi Sad), i poseban sajt sa bazom propisa (Kraljevo, pri čemu je delovalo da je trenutno nefunkcionalan jer je poslednji unos s kraja 2015. godine).

Predstavljanju su prisustvovali i Saša Pavlov, gradonačelnik Pančeva, koji je rekao da je participativno budžetiranje jedan od najvažnijih projekata koji se sprovodi, i načelnik gradske uprave Kraljeva Miloš Petrović, koji je istakao da je naročito ponosan na elektronski registar administrativnih poslova. Dodao je da je "najveći

problem sa javnim preduzećima taj što ne postoji komunikacija između lokalne samouprave i javnih preduzeća".

[Analiza sa kompletnim preporukama](#) za unapređenje transparentnosti može se preuzeti sa sajta TS. Na sajtu su dostupni i [tabela sa poređenjem svih opština i gradova](#) po svim indikatorima i [interaktivna mapa](#) na kojoj e za pojedinačne gradove i opštine mogu uporediti rezultati iz 2015. i 2017. godine.

foto: www.mc.rs

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Stranka posebne namene

Dobili smo prijavu nezadovoljnog građanina kome, u jednom velikom preduzeću, nije produžen ugovor o radu. Preduzeće se bavi proizvodnjom delova za "posebne namene". Prema rečima stranke, od gotovo 1500 zaposlenih, samo njemu nije produžen ugovor, i to navodno bez bilo kakvog obrazloženja. Ono što smatramo da je prilično sporno, jeste to što stranka navodi da je „učlanjen u političku stranku, da je poštovao stranačke zahteve, te da nije jasno zašto mu ugovor nije produžen”. Dalje navodi da je supruga lokalna odbornica, te da je poštovala sve zahteve političke stranke u smislu postupanja u lokalnom parlamentu, u vezi sa glasanjem i donošenjem odluka. Ukoliko zanemarimo (pogrešan) stav stranke koja nam je prijavila slučaj, a odnosi se na poverenje i predan odnos prema svojoj političkoj stranci za koji očigledno smatra da je dovoljan razlog za ostanak u preduzeću („znam kako sistem funkcioniše i ja to poštujem”), jasno je da ipak treba pribaviti više dokaza u vezi sa postupanjem uprave preduzeća i razloga zbog kojih ugovor nije produžen.

Radovi

U prošloj nedelji, stiglo nam je nekoliko prijava koje se odnose na nezadovoljstvo izvršenim radovima (različiti radovi na sanacijama zgrada, drugih objekata, puteva) u prethodnom periodu. Građani su se požalili na kvalitet izvedenih radova na fasadama. Osim toga i na činjenicu da radovi nisu završeni, da montažne skele i oprema stoje već nekoliko meseci. U drugim slučajevima, nezadovoljnih su krpeljenjem rupa, ili uređivanjem ulica. U nekim delovima grada (kao jedna od datih primera navodimo deo Pop Lukine ulice) delovi trotoara gotovo ne mogu da se koriste. Zaštitne skele, koje treba da osiguraju i obezbede zaštitu pešacima prilikom prolaza ne obavljaju svoju funkciju. Automobili su parkirani čak i u tim delovima, te pešaci moraju da se kreću prometnom ulicom. Ispitivanje ovakvih slučajeva zahteva pribavljanje izveštaja o izvršenim radovima, kao i informisanje o tome dokle se stiglo sa radovima, te neku vrstu objašnjenja zbog opisane i drugih sličnih situacija.

Izbor direktora JP

Stigla nam je i prijava u vezi sa izborom direktora u jednom javnom preduzeću u Srbiji. Jedan od kandidata nam je pisao, te se požalio na postupanje Komisije za sprovođenje postupka. Stranka navodi da je tzv. „prećutni” zadatak komisije da zapravo pronađe način da skupštini predloži kandidata koji je iz stranke koje je u konkretnoj samoupravi na vlasti, a sve u skladu sa koalicionim dogovorom. Dalje smatra da ovakva komisija nema kredibilitet jer na određene načine pomaže kandidate iz koalicionog bloka (prema navodima, to su obaveštenja, usmena komunikacija, određeni testovi i pitanja) dok odruge kandidate opstruira i čak ni ne odgovara na dodatne upite.

Mediji

Obmana u ime naroda

NIN, Dragana Pejović, 1.juj 2017.

Novi šef Bezbednosno-informativne agencije objavio je da je zamrznuo funkciju u Predsedništvu vladajuće SNS, ali i članstvo u toj stranci, kako bi „sve bilo po zakonu“ u njegovom obavljanju nove dužnosti. Time je Bratislav Gašić razrešio potencijalnu dilemu - da li se i on, direktor BIA, ima smatrati pripadnikom te agencije? Jer je, po Zakonu o BIA, samo pripadnicima zabranjeno da budu članovi stranke. Po sopstvenom tumačenju, Gašić je, dakle, prvi među jednakima, ali misli da je za poštovanje zakona dovoljno da „zamrzne članstvo u stranci“.

Takav institut, međutim, ne postoji u Ustavu, zakonima, pa čak ni u Statutu Srpske napredne stranke. Do zaključenja ovog broja, NIN iz te partije nije dobio odgovor na pitanja iz kojih akata proizlazi mogućnost zamrzavanja članstva, kako se ono tumači i šta zapravo podrazumeva, ali Gašić svakako nije prvi koji se u toj stranci „zamrznuo“. Zapravo, nakon guvernerke Narodne banke Srbije Jorgovanke Tabaković, koja svoju funkciju u stranci zamrzava po uzoru na svoje prethodnike, efikasnost sada već uobičajenog manira i naprednjaka ne dovodi se u pitanje. Zamrzavanje ne znači ništa, ali se tumači kao da ima elastičnost da pokrije sva ograničenja koja zakoni postavljaju stranačkim funkcionerima u obavljanju javnog posla. Uključujući obavezu odricanja od rada u organima stranke - čime su ograničeni direktori javnih preduzeća. I zabranu obavljanja funkcije u stranci - što važi za guvernera centralne banke. I zabranu članstva u partiji - koje se odnosi na pripadnike BIA.

Profesor ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu Slobodan Orlović objašnjava da zamrzavanje funkcije ili članstva u političkoj partiji nije institut kojim se bavi ustavno pravo. „Ustav poznaje nespojivost funkcija -inkompatibilitet, parlamentarnu nepodudarnost - kako bi se očuvalo i sprovelo načelo podele vlasti. Na primer, ne može se u isto vreme učestvovati u donošenju zakona i suditi po tom zakonu. Zamrzavanje stranačke funkcije ili članstva ne bi ni moglo biti uređeno Ustavom ili zakonom, već jedino statutom političke stranke. To spada u domen autonomije političkog organizovanja. Ali čak i da tako nešto postoji u statutu stranke, to nema uticaja na ustavnu ili zakonsku zabranu. Ako se Ustavom ili zakonom zabranjuje stranačko članstvo nosiocima određenih funkcija, direktoru BIA ili sudiji, na primer, nikakvo zamrzavanje ili mirovanje to ne može izmeniti. I onaj kome status miruje član je ili funkcioner stranke, samo to trenutno i formalno ne radi. Kao da je reč o triku - da se vlasni ne dosete.“

Orlović podseća da je taj termin skovan u dnevno-političke svrhe još onomad kada se tražilo opravdanje da Slobodan Milošević kao predsednik Republike nekako odmrzne svoju funkciju u političkoj stranci, „zamrznutu“ 1992, da bi predsedavao Glavnom odboru SPS. „To stanje toplo-hladno nije dugo potrajalo pa je ubrzo, 'na molbu svakolikog članstva', konačno odmrzao stranački status 1993. i spojio ga sa predsedničkim. Predsednik Boris Tadić čak nije ni govorio o zamrzavanju stranačke funkcije predsednika Demokratske stranke, iako se Ustavni sud izjašnjavao, za Tadića afirmativno, o nespojivosti njegove stranačke i predsedničke funkcije.“

Rodonačelnik ideje o zamrzavanju stranačke funkcije radi obavljanja javne, i sam je za manje od godinu dana uvideo neophodnost da se na mestu lidera SPS odmrzne da bi uopšte mogao da uživa na mestu predsednika Republike, pa sve do Tomislava Nikolića njegovi se naslednici nisu zamajavali tom formalnošću, koja za šefa države, štaviše, i ne proizlazi iz zakona. Ali je, demokratije radi, mogao biti dobar ustavni običaj, koji će se verovatno završiti na neuspehom Nikolićevom pokušaju. Njegov slučaj - osnivača i prvog predsednika stranke, čiju podršku nije dobio da se kandiduje za drugi predsednički mandat, jer ju je napustio da bi bio predsednik svih građana - nudi najjasniji odgovor na pitanje otkud potreba da se stranačka funkcija zamrzne.

„A to je suštinsko pitanje, jer govori o kanalima stvarnih uticaja“, kaže Nemanja Nenadić, programski direktor Transparentnosti Srbija. „Jer, zašto bi u obavljanju posla na poziciji koja i inače nosi veliku moć kao što je guverner NBS ili direktor BIA, ljudima bilo potrebno da zaobiđu zakon? To nam govori da je vaninstitucionalna moć bitnija od one koja dolazi iz institucija.“

Nenadić objašnjava da je mirovanje prava i obaveza - u srpskom pravu poznato od jednopartijskog sistema u prilikama kada je za nosioca javne funkcije trebalo da bude postavljen neko ko je već obavljao drugi posao poslužilo kao uzor u razmišljanju onima koji su stupali na funkcije u višestranačkom sistemu.

Sam Gašić odgovorio je na kritike što je, ipak, kao stranački funkcioner imenovan na nestranačku poziciju u naprednjačkom maniru podsećanja na prethodni režim. „Kažu da dolazi partijski čovek, pa zar nisu to isto radili, pa je posle Saša Vukadinović otišao kod Bojana Pajtića u kampanju?“ Novi direktor BIA setio se bivšeg, bliskog DS-u, ali mogao je da nabraja još sve do Radeta Bulatovića, iz nekadašnjeg Glavnog odbora DSS.

Unazad gledano, ni s drugom najmoćnijom nestranačkom pozicijom nije se postupalo časnije. Prvi postpetooktobarski guverner Narodne banke Mlađan Dinkić bio je na toj funkciji od kraja 2000. do sredine 2003, a decembra 2002. pretvorio je pokret u stranku - G17 plus. U transformaciji nevladine organizacije u partiju, postao je visoki stranački funkcioner u ulozi guvernera, i to veoma hvaljenog u svoje vreme. Zamrzavanjem statusa u stranci se prvi poslužio njegov naslednik u centralnoj banci i stranački kolega Radovan Jelašić.

U tako masovnom nehaju za zakon, dok se odgovornost spusti do javnih preduzeća, Zoran Babić nije ni imao potrebu da se izgovara kada je pre koji dan imenovan za vršioca dužnosti direktora Koridora Srbije, jer je „samo“ bivši šef poslaničke grupe SNS (i v. d. statusom se, uzgred, Vlada ograđuje samo zato što je biranje rukovodilaca javnih preduzeća još jedna zakonska obaveza koja se ne poštuje). Ali čak i kad su „akutno“ obavljali najviše stranačke funkcije direktori javnih preduzeće najčešće se nisu ni trudili da izvedu moralnu akrobaciju zamrzavanja nego su otvoreno kršili zakon. Milan Krkobabić bio je predsednik PUPS i glavni čovek Pošte Srbije, a Nikola Petrović istovremeno član Glavnog odbora SNS i direktor Elektromreža Srbije. Dušan Bajatović još je član Predsedništva SPS i direktor Srbijagasa.

Orlović zamrzavanje opisuje kao hibrid koji se u ustavno pravo pokušava preslikati iz drugih grana prava - u radnom pravu imamo mirovanje radnog odnosa, u obrazovanju mirovanje studentskog statusa, u privrednom pravu mirovanje privrednog subjekta. „Ta reč praktično ništa i ne znači u ustavnopravnom smislu, niti se igde pominje. Politička stranka je praktično glavni 'kadrovik' funkcionera i izvor političkog uticaja“, kaže Orlović. „Napuštanjem stranke svaki funkcioner bi, bez obzira na kojoj je državnoj ili javnoj funkciji, smanjio i čak izgubio političku moć.“

Razlog zbog koga zakoni propisuju nestranačkim one funkcije koje su od najvišeg javnog interesa i ovom prilikom brutalno je podređen odnosu uzajamne koristi između funkcionera i njegove stranke. Pošto moć uvek rađa još volje za moći, uspešna saradnja direktora Gašića i njegove stranke je izvesna. Jedini problem je što će se, tako neograničena, razvijati „u ime naroda“.

